

*Tule
luo
taide*

Taiteen prosenttiperiaatteen laajentaminen

Kuntamarkkinat 12.9.2018

Ylijohtaja Riitta Kaivosoja/OKM

Lähtökohtana hallitusohjelma

- Hallitusohjelma:

Osaaminen ja koulutus -kokonaisuuden kärkihanke 4: Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta

Toimenpide 2: Laajennetaan prosenttitaiteen periaatetta yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa taiteen hyvinvointivaikutusten tukemiseksi

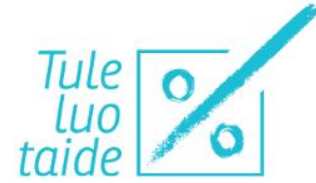
- Taustalla Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia -toimintaohjelma 2010-2014 sekä prosenttiperiaatteen toimintamalli, jota OKM ja Taike edistäneet vuodesta 2011 lähtien

Hallituksen kärkihankkeen tavoitteet

- Kärkihankkeen tavoitteena on parantaa ja taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta ja siten edistää taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksia.
- Tämä tapahtuu lisäämällä eri taiteenalojen ja kulttuuripalveluiden tarjontaa sekä käyttöä sosiaali- ja terveydenhuollon hoito- ja asiakastyössä.
- Pitkän aikavälin tavoitteena on saada taide- ja kulttuurilähtöiset hyvinvointipalvelut vakiinnutetuiksi osaksi sote-rakenteita ja hyvinvoinnin seurantaa.

Kärkihanke laajentaa ja uudistaa prosenttiperiaatetta

Kärkihankkeen tarkoituksena on, että:

- Prosenttiperiaatetta laajennetaan koskemaan myös muita taiteen muotoja kuin visuaalisia taiteita ja muotoilua.
- Prosenttiperiaatteen kaltaista toiminta-/rahoitusmallia sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollossa myös käyttötalousmenojen piiriin kuuluvassa toiminnassa.

Prosenttiperiaatteen rahoitusmallit

- perinteinen, rakennushankkeisiin kytkeytyvä malli (kertaluonteinen investointi rakennushankkeen yhteydessä, soveltuu parhaiten fyysisten taideobjektien hankintaan)
- rahastomalli, jossa taidehankinnat ajoittuvat usealle vuodelle (yleistymässä, mahdollistaa myös taide- ja kulttuuripalveluiden hankinnan)
- uusi toiminta-/rahoitusmalli: budjetointi käyttötalousmenojen yhteydessä (kärkihanke)

Kärkihankkeen toteutus 1/4

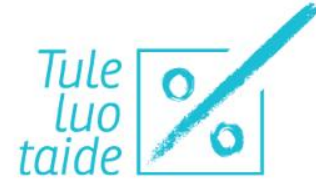
- OKM toteuttaa yhteistyössä STM:n kanssa
- Rahoitus 2 milj. euroa 2016-2018
- Kohderyhmänä kunnat, kuntayhtymät ja muut toimijat (yksityinen sektori, maakunta- ja sote-uudistuksen synnyttämät rakenteet)
- Hankkeen toteutus jakautuu kahteen linjaan:
 - 1) kehittämishankkeet , kolme hakukierrosta 2016-2018 (Taike)
 - 2) ohjatut kokeilut, seitsemän kokeilua, 2017-2018 (OKM + Demos Helsinki)
- Lisätietoa kehittämishankkeista ja kokeiluista: <https://minedu.fi/prosenttiperiaate>

Kärkihankkeen toteutus 2/4: kehittämishankkeet

- Avustuksia on jaettu Taiken kautta yhteensä 1,3 milj. euroa
- Tuettuja hankkeita kaikkiaan 14
- Hankkeiden toteuttajina 3. sektorin (sote ja kulttuuri) ja yksityisen sektorin toimijoita, kuntia, kuntayhtymiä, maakuntia, maakuntaliittoja, sairaanhoitopiirejä ja osaamiskeskus.
- Tuetut hankkeet ulottuvat 15 maakunnan ja yli 100 kunnan alueelle.
- Taike vetää kehittämishankerahoitusta saaneiden toimijoiden verkostoa
 - jaettu hyviä käytäntöjä ja rakennettu erilaisia malleja ja toimintatapoja
- Osa hankkeista vielä käynnissä -> tuloksia odotettavissa vuoden 2018 lopulla

Kärkihankkeen toteutus 3/4: kehittämishankkeet

- Tässä vaiheessa tiedämme, että:
 - kulttuurihyvinvointisuunnitelmia ja -toimintamalleja ollaan valmistelemassa noin kymmenen maakunnan alueella
 - maakunta- ja sote-valmisteluun on näillä alueilla saatu mukaan keskustelu kulttuuristen oikeuksien toteutumisesta ja ratkaisuehdotuksia asiaan
 - erilaisten rahoitusmallien toimivuutta selvitetään alueilla
 - kulttuurin ja taiteen merkitys hyvän elämän tukena on ymmärretty laajemmin kuin koskaan.
- Myös sairaanhoitopiirien osallistuminen hankkeeseen merkittävä päänavaus.

Kärkihankkeen toteutus 4/4: kokeilut

- Ohjattujen kokeilujen tavoitteena on etsiä, testata ja arvioida toiminta- ja rahoitustapoja prosenttiperiaatteen laajentumiseksi.
- Kokeilujen arvioinnin kautta hankitaan tietoa siitä, mikä toimii ja mikä ei.
 - Helsingin Diakonissalaitoksen yhteisöllinen teatteriesitys
 - Klovnerian työmuotojen kehittäminen Lastenklinikan leikkaus- ja anestesiasosastolla
 - Kulttuuri ankkurina sosiaali- ja terveyspalveluissa (toteuttajana Tampereen kaupunki)
 - Lasten ja perheiden palvelut
 - Mielenterveys- ja päihdepalvelut
 - Ikäihmisten palvelut
 - Työhyvinvointi, työssä jaksaminen
 - Taidetuulahdus-kokeilu (toteuttajana Jyväskylän kaupunki)

Hankkeen päättäminen ja jatkotoimenpiteet

1/2

- Kärkihankkeen kokonaisarviointista vastaa Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus **Cupore**. Kokeiluista toteutetaan erillisarviointi (**Ramboll Finland**). Arvioinnit valmistuvat vuoden lopulla.
- Asiantuntijatyöryhmä tekee kokeiluista ja kehittämishankkeista saadun tiedon pohjalta ehdotukset jatkotoimenpiteiksi.
- Ministerit antavat **suosituksen** siitä, kuinka taide- ja kulttuuri voidaan parhaiten juurruttaa osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastyötä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.
 - Suosituksen valmistelu on käynnissä, annetaan kuluvan syksyn aikana

Hankkeen päättäminen ja jatkotoimenpiteet

2/2

- Mitä tapahtuu kärkihankkeen jälkeen?
 - Kärkihankkeen suositukset, jatkotoimenpide-ehdotukset ja arvioinnin tulokset vaikuttavat jatkotoimiin, näitä ei ole vielä mahdollista ennakoida kovin tarkkaan
 - Tulevalla hallitusohjelmalla suuri merkitys jatkon kannalta
 - Hallinnonalojen välisen yhteistyön jatkuminen ja tiivistyminen tärkeää
 - Tavoitteena mm. rahoituksen vakiinnuttaminen (OKM:n tulevaisuus katsaus) ja edellytysten luominen pysyväälle koordinaatio- ja yhteyspistetoiminnalle

*Tule
luo
taide*

KIITOS!